

**R. P. Ferdinandi De Castro Palao, Legionensis Soc. Iesv,
Sacræ Theologiæ Professoris, Et sanctæ Inquisitionis
Qualificatoris & Consultoris; Operis Moralis, De Virtvtibvs,
Et Vitiis Contrariis, In ...**

De Virtvte Religionis, Et Ei Annexis; Continens septem Tractatus
Theologiæ Moralis præcipuos. Primus, in ordine septimus, est de Oratione
... Septimus, & latissimus, de Beneficiis Ecclesiasticis

**Castro Palao, Fernando de
Lugduni, 1669**

Qua ratione subrogationis rescripto beneficia acquirantur. §. 6

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76561](#)

aliter indicandi. & interpretandi, &c. que certè intelligunt proposita veritatis & execute formam huius præscriptam feruante, iuxta resum in e. dilecta, de re indicata, & tradit. Gare. 6. part. de benef. cap. 3. n. 8. & seqq.

15 Poita vero appellatione per intrusum datur à signatura Pontificis commissio, ut de executione brevis cognoscatur, sed cum illa conditione, ut prius brevi parvum sit. Quæ conditio quoniam purgetur, suspendit commissiōnem. Ad illam tamen purgandam necesse est, ut intrusum possessionem demittat, hoc est patiatur, ut executor nomine camera apostolica illam accepit, aut prout concedat, fructuque restituat, & expensas soluat, si illam condemnatus fuerit. Quod si, fructus & expensas solutio liquidata non fuerit, debet obligationem facte soluendi, quos confiterit debere liquidatione facta. Alio à causulis ab aliis non debet, ut pote parte non satisfacta. Interim tamen negotium principale sequi non potest, quia realiter, & cum effecta non sit parvum breui. Vide Gonzalez. 6. 9. annos. contra nullius. & scient. n. 224. 247. & seqq. Gare. 6. 3. 4. 5. & n. 129.

Videamus nota illam clausulan, dummodo ultra tres dietas aliquis autoritas presentium ad iudicium non trahatur; non intelligi respectu auditoris camerae: quia comparatione huius non levantur diætae, ut ex stylonevissimo curia confat, sed intelligi comparatione aliorum iudicium executorum, qui simul cum auditore camerae constitutur ad illius brevis expeditionem. Garcia. 6. part. de benef. cap. 3. n. 12.

16 Tandem aderit, prouidum apostolum, ad cuius comodum, & utilitatem nomine camere possesso capitur, obligatum esse die à data infra sex menses litteras sub plumbo expedire, ac iura camere apostolicae ac aliis proprieta debita perfoluere, alioquin elapsis dictis sex mensibus beneficium vacat ipso iure: sic habetur in supradicto breui, clausula finali. Et litteræ sex menses à die dictis, & non à die ad eam possessionis numerentur, ut in ipso brevi claris verbis exprimitur: ut requiriatur, ut possesso pacifica nomine camerae capta fuerit, ut humiliodi menses à die data numerentur, ut bene aderit Gare. 6. 3. p. de benef. c. 9. n. 164. Qui breui conceditur, ut virtute illius possesso acquiratur, & fructus beneficij prouido adiudicentur. Ergo si possesso habeti non portari, non debet gratia ad possessionem ordinata annulari;

17 Difficilis vero est, ut transactis sex mensibus, in quibus tenebatur litteras expedire, neque expediti, possitis posse expedire, antequam sius ius alteri questum: Ratio difficultatis est: quia expediti litterarum supponit, gratiam validam esse: at gratia ob tuam negligientiam irrita est, & nulla. Ergo litterarum expeditio esse non potest. Nihilominus verius existimo, te litteras expediti posse, sic Gare. 6. p. c. 3. n. 168. & in simili tradi. A nataf. Germ. de iudic. Cardin. §. volumus à n. 36. Motuventur quia præ vacationis ipso iure imponitur, ne curia iuribus suis debitis defraudentur. Quapropter ea ratio multi probatur. Quia haec præ iure sit ipso iure, ut indiget sententia declaratoria negligenter habiti: quia iure acquisito nemo priuari censendus est, nisi haec sententia accedit; ut latè probauimus tral. de legib. dis. p. para. pacifico n. 8. Cum autem supponamus ne te declaratum est, ut morolam expeditio, nec alteri beneficium applicatur, efficiuntur firmam gratiam habere, & litteras expedite posse.

18 Deinde est, alia difficultas, an beneficium vacans ob non expeditio litterarum in mense ordinario pertineat ad ordinatum eius prouidio, vel ad Pontificem: Et videur ad ordinariū pertinet, quia ponimus obligationem habere expediendi huiusmodi litteras extra curiam, ac proinde extra coriam communiam negligientiam, & conseqüenter beneficium extra curiam vacare, & cum in mense ordinario contingat, ad ipsum prouidio perirebit.

Nihilominus verius est de prouisione solius Pontificis esse, sic Mandof. q. 60. de monitoriis lib. num. 1. Gare. 6. p. c. 3. num. 171. Monentur, quia Pontifex intendit officialium indemnitate providere, apponendo panam vacationis ipso facto, si litteræ infra sex menses non expediantur, quod nullatenus obineretur, si ad ordinariū denunciatur prouidio. Adeo tale beneficium videri est affectum Pontifici, dum litteræ non expediantur ex illius manu appositione. Quia non confert facta integra, & perfecta illius beneficij prouidio, quoque litteræ expediantur. Non enim expeditio litterarum est non prouidio, sed prouisionis facta authentica continuatio, testificatio, & publicatio. Quod fecit est induito Cardinalium, quo cauerit, ut prouidus ab eis de beneficiis referatur intra certum tempus nouam prouidem, à Pontifice obtinere, alioquin beneficium vacare: quia illa Cardinalis beneficij prouidio fuit in suo ordine perfecta & completa, & sic beneficium vacare de novo ob non obtinam nouam prouisionem. At cum Pontifex beneficium prouidet, & p. c. 2. intra sex menses litteras prouisionis expedite, Ferd. de Castro Sum. Mor. Pars. II.

aliquin beneficium vacet, non videtur beneficium denovo vacare, sed vacationem primam continetur, eo quod prouidio Pontificis non fuit completa, & perfecta. Idem enim sonat illud verbum, alioquin beneficium vacet, ac si dicteret, alioquin beneficij facta prouidio nulla sit.

§. VI.

Qua ratione subrogationis rescripto beneficia acquirantur.

- 1 Subrogatio quid sit, & à quo concedatur.
- 2 An facta colliganti infra mensem, vel post mensem vacationis omnibus aliis subrogatis preferatur.
- 3 Triplex conditio necessaria est, ut subrogatio locum habeat.
- 4 Quilibet imperatio beneficij vivente possessore impedit subrogationem.
- 5 Ad quæ subrogatio extendatur? Concesso spectanda est.
- 6 Ex vi subrogationis succedit in ius, & possessionem illius, in cuius locum subrogatur.
- 7 Quæ in subrogatione verificare debet, ut tibi possessio defundi concedatur.
- 8 Quid si esset contradictor, nec defundens esset in possessione?

1 Vtrogatio est in alterius locum successio, iuxta leg. propo-
sitorum, ut iudicetur. Hinc subrogationis rescriptum dicitur: quo Pontifex aliqui concedit ius litigiosum, quod alius in b. ne-
ficium habebat, illud tamen amittit ob mortem, vel collisionem voluntariam, vel priuationem. Dixa litigiosum, quia rescriptum subrogationis supponit item, & ita supposita concedit ius de-
mortui, priuati, vel cedentis. Supponit inquam item legitime intentatam. Nam si confaret de malitia litis, beneficium litigio-
sum dici non posset, neque in illo intraret subrogatio. Hac eni-
m ratione inquit Azor. 2. p. inst. moral. lib. 7. c. 3. l. 9. 6. item intentatam vi rescripti subtetij nullam esse. Quia rescriptum subceptum nullus est momenti, & consequenter citatio pro-
cessus & acta inde procedencia.

Hoc ius solus Pontifex concedit, quia solus ille subrogare in
li. potest, c. 1. & 2. ut lite pendente in 6. & solus ille potest ius ad beneficia vacanta concedere, c. ex tenore, de concess. præven-
da. & c. 2. de concess. probanda, in 6. & tradit ex Mandof. Azor.
2. p. inst. moral. l. 7. c. 32. g. 4. & recto ordinatus possit con-
stituere, vel admittere, quia iura defuncti defendat, & beneficium ab intrusione liberet, ut constat ex c. 1. ut lite pendente, in 7.
Duplex est subrogatio, alia graciola, alia rigorosa. Graciola est, cum Pontifex ipse te subrogat in ius, quod defunctus ha-
bebat. Rigorosa, cum mandatum dat, ut tibi alius subrogat. Man-
dos. de signature gratis, sit de subrogationibus g. x.

2 Deinde subrogatus in item, & iura defuncti potest esse colligans, vel alius tertius. Si colliganti concedatur subro-
gatio infra mensem, omnibus aliis concessionibus preferenda est, quia omnes aliae annulantur, ut constat ex reg. 2. g. Cancell. de subrogationibus colligantibus. Aliorum quoniamibz de framisse
tare sive tunc vacet, vel cum vacauerit imperatores, vel coce-
ssiones etiam motu proprio infra mensem ante concessionem huius-
modi facta nullus sit valoris, vel momenti. Verum si colliganti
infra mensem non sit concessa subrogatio, fuerit tamen alteri
tertio, dubitanti doctores, an effectum fortiori haec subro-
gatio alteri tertio facta? Affirmat Gioffarot ibi, & Gomezius; eo
quod solus annulatur videretur regula interpretationes, aliorum à
colligante infra mensem factas ante concessionem factam infra
mensem colliganti. Ergo si nulla est colliganti concessio infra
mensem, cessat annullatio; causa enim annulacionis illarum impe-
rationum videretur esse fauor interpretationis infra mensem à
colligante facta.

Contrarium d. facit Mandof. in praen. 7. 2. Azor. 2. p. inst. mor. l. 7. c. 3. l. 9. 7. in fine, et videtur probabilis, eo quod causa annulandi subrogationes infra mensem factas aletia colligantibus videatur esse, ut locus detinat colligantibus perendi subro-
gationem, illamque imperando: que ratio tempore perficit, sive
petatur, sive non. Addit regula illam (si recte expendatur,) annullare quilibet imperatores aliorum infra mensem ante con-
cessionem factam colliganti, ante concessionem inquam factam
colliganti; sive facta sit infra mensem, sive post mensem: hoc enim ibi non declaratur.

3 Ut autem haec subrogatio locum habeat, triplices conditio in supradicta regula exprimitur. Prima, dummodo ius qui subro-
gationem petat, in d. eto beneficio intus non fuerit. Non enim meretur beneficium conquisitum, neque ius ad illud habere,
qui ab illo legitimo titulo illius possessionem accepit, vel fru-
ctus recepit. Azor. d. 1. l. 2. part. in 6. lib. moral. l. 7. cap. 32. g. 6. vers.
primo queritur. Secunda dummodo contra possidentem pacificè
per triennium non mouenti item. An autem sufficiat ad hunc
effectum possessionem triennialis de facto, etiam absque colorato
titulo non constat. Aliquis placet non sufficere; qui haec
possessio, ut pote mala fide habita, & sine titulo, ius non con-
dit possidendi: Ergo ius intentata aduersus illam iustissima est,
non igitur obstat potest subrogationi. Contrarium verius
videtur

videtur; eo quod dicta regula solum clericalis pacifica possesso requiratur abique vila tituli mentione: & cum sit contio favorabilis ad euitandas lites, & calumnias, late est interpretanda, ita ut quamlibet possessionem pacificam sive non cum titulo, sive absque titulo comprehendat. Azoz. *supra. v. r. secundo. quarto.* Tertia conditio est, ne subrogatus in locum defunctorum impetracionem beneficij fecerit, viueat illius post mortem, maximè si fenex, vel infirmus fuerit. Et idem est si impetraverit ob priuationem, vel remotionem, antequam de criminibus fuerit sententia non solum defunctorum, sed quae transferit in rem iudicaram beneficij possessor condemnatus.

4 Mandos. in pref. 6. exsistunt non quamlibet impetracionem beneficij impedita subrogatione, sed illam solum, qua fuerit de beneficio possesso a tene, vel infirmo, aut simili. Quia in hac datur locus malitiae, & calumnias, & occasio mortis capienda, & præterea, quia si de quorumlibet viventium beneficij impetratio intelligatur, ut quid regula expressis febris aut infirmi beneficij impetracionem? Item esti Pontifex cuperet corum, qui viventia beneficia impetrant, fraudibus obuiare, de facto solum subrogationem prohibuit illius, qui beneficium impetravit viuentem possessor in calu senectatis, vel infirmitatis, aut similis impedimentis, ut colligatur ex illis verbis, illo viuento in casibus promissis, vel similibus impetravit, & non sunt in regula alijs casus praemissi, nisi senectus, aut infirmitas.

Cæterum haec doctrina Mandosij admittenda non est, ut pote contra verba regule, & contra eius intentum. Regula namque quorundam viuentium impetracionem expressis illis verbis. Cuius (scilicet Romanis Pontifice) eorum fraudibus obuiare, qui viuentium beneficia, illorum presertim, quibus propter senium, aut propter infirmitatem immiserit vita periculum, impetrant, ut illis decimib[us] tranquili colligantur in illorum irribus subrogantur, voluit ut deinceps nullus in iure, vel ad ius beneficio defunctorum, quod illo viuento in casibus premisis, vel similibus impetravit, aliquo modo subrogetur. Cum enim particulariter presertim, implicauerit, casum expeditis minus dubitabilem, & casus magis dubitales comprehendit, ut in cap. cum contumacia, de hereticis, n. 6. & reg. 1. 8. pater. v. r. sed maxime, ff. de collatione bonorum, & tradit. Glosa in leg. vlt. versic. præfertim, ff. de liber. hom. exhibend. Menoch. lib. 3. de arbitr. cau. 436. num. 19. referens Decimum in leg. qui, se patris. num. 60. Cod. vnde liberi. & Socia. Iunior. consil. 30. num. 41. lib. 1. Item non satis Pontifex obuiaret eorum fraudibus, qui viuentium beneficia impetrant, si solum impetrantes beneficia senum, & infirmorum priuatione subrogationem puniret. Deinde siob, ut quem subrogationem annulat illorum, qui beneficia senum, & infirmorum impetrant, est ne lites malitiosè excitantur, neve noui aduersarii colligantibus dentur, ut constat ex initio regule, ibi: *Latinum succedere ciprius anfaulus.* Et ne noui colligantibus aduersarii dentur, sed hæc ratio procedit in cuiuslibet viuentis beneficij impetracione. Ergo.

Neque obstant rationes pre Mando adductæ. Negamus namque solum in impetracione beneficiorum, senum, & infirmorum adeste fraude, & malitia posse, cum in alis alijs, etlo non ita efficaciter, que de causa impetracionem beneficiorum, senum, & infirmorum expressis Pontifex, sicut etiam expressis in petrationem beneficij illorum, qui de criminibus priuatione dignis perpetuatis arguntur.

5 Ad que vero subrogatio se extendat, pendet ex concessione, si enim subrogatio in item, & ius defunctorum, nulla mentione facta possessionis, non conferit in eius possessionem subrogatus. argumentum legis. Pomponius, §. quæstum. & leg. cam. haeres. ff. de acquirend. posse. Et ratio esse potest, i. quia hoc rescriptum non ambitiosum sit, strictam habere debet interpretationem. At si subrogatio in omne ius, quod defuncto quomodolibet conueniebat, in possessionem ipsius censeris subrogatus: quia verba illa generalia non solum ius proprietas, sed possessionem comprehendunt: sic relatis Mandosio q. 7. 8. Gomezio 9. 9. alii tradit. inst. moral. l. 8. c. 32. circa sextum quatuor. 34. Tenor autem subrogationem nouarum, ut restatur. Hictonym. Gonz. ad reg. 8. Cancellaria, s. l. preamiali. n. 99. est, ut subrogatio item, & ius defunctorum, ad illius possessionem admittatur.

6 Ex vi huius subrogationis succedit in ius, & possessionem illius, cuius loco subrogatis, ita ut ius, & possessio predecessoris in te translati sit à puncto subrogationis.

7 At si subrogatio gratiola sit, ut in possessionem immittaris, non tenet gratiam verificate, sed solum te clericum esse beneficij litigium, illius vacationem, & defuncti possessionem, quia iis verificate nemini sit iniuria, si tibi ius, & possessio defuncti concedatur. Et idem est si beneficium sicuti Pontifici reservatum, vel affectum. Garcia pluribus Rotar decisionibus comprobans, 6. part. de benef. cap. 4. a. num. 1. & seq. Gonz. §. preamiali. 7. a. num. 211. colligantur enim parum interest cum uno, vel alio possesso causa expedire. Nulla igitur ei, neque alteri sit iniuria, si in possessionem defuncti mittatis, ex ea tantum quod de clericatu, litigio, vacatione, & defuncti possessione doceas absque alia verificatione.

8 Excipe tamen, nisi pat titulus ab alio produceretur, hoc est, nisi alius concurreret à Pontifice subrogatus. Nam in illo casu impeditis à possessionis immisione, & subrogatio executione mandari non potest, sed iure ordinario procedendum est & gratiam tuam verificate tenetis, ut insipi positis, an praetere debet: sive alius relatis docet Gonzalez *supra. num. 243. Garcia. n. 35. ex doctrina Bart. in leg. 1. C. de editio D. Adriani in. lendo. n. 21.*

Subsimilitat vero haec doctrinam Gonzalez alii relatis, vi procedat, cum impediens venire cum gratia obtenta ex eidem vacatione, leuis ex diebus, quia si diuersa sit, non debet censeri pat titulus. Verum, ut recte Garcia *supra*, si procedens ex diebus vacatione possessionem beneficij adepus esset, necessario auditu debet, antequam cu virtute subrogationis gratiose in possessionem mittatis, quia est legitimus contradicitor & iniuria illi fieri, si inauditus expellitur. Quid si in cuius locum subrogatis, possessionem non habuit, nequam immitti potes in possessionem vigore subrogationis facta. Aliis subrogatio plus gratiae consequetur ex vi subrogationis facta, quam habere is, in cuius locum subrogatus. Quod est absurdum, ut dicit Cassador, decisi. 1. or. lice pende. Rota decisi. 10. *codem. tit. in nouis.* Quapropter in hoc casu debes iure ordinario & non executio procedere. Achilles decisi. ad probat. Mohedan, decisi. 106. §. 304. Et idem est, si defuncti spoliis a possessione decesserit, tu vero subrogoris ad actionem, & prosecutionem polli, nequam vi subrogatione obtinet possessionem posses, quia non est maior gratia tibi, quam auctio concessa, sed ordinariè, & non executiu procedere tenet. Garcia 6. p. de benef. c. 4. n. 36. circa finem.

Verum si subrogatio rigotola sit, cum hanc solum sit mandatum de subrogando, verificate gratiam teneris, Garcia *supra*, n. um. 1.

P V N C T V M XXXI.

Qualiter acceptance, & possessione iuridica beneficium acquiratur.

- 1 Acceptio beneficij, que ius in beneficium confert, fieri potest per procuratorem habentem speciale mandatum.
- 2 Quid dicendum de ratificatione.
- 3 Mandatum de acceptando beneficia laicis dari potest.
- 4 An beneficiari potest acceptationem beneficij potest propria autoritate beneficii possessionem accipere? [Proponimus ut easus.]
- 5 Possessio beneficij accipi potest à beneficiario, & ab eius procuratore habente speciale mandatum ad beneficia.
- 6 Procuratorem generaliter constitutum non videtur possessor beneficij accipere.
- 7 Quomodo beneficii possesso acquiratur.
- 8 An per inuestitum in beneficii conspectu acquiratur beneficii possessor? Videtur acquiri.
- 9 Speciale iure nostri regni id certum est.
- 10 Apprehensa possessione beneficij in Ecclesia. Omnia, quae ad beneficium pertinent, censetur apprehensa.

TONIMUS ex omnium sententia collationis acceptatione beneficij titulum acquiri, iuxta textum in cap. vi. clement. de concess. præbend. in 6. & cap. si tibi absent, de præbend. eadem lib. Sed dubium est, qualiter haec acceptatio fieri potest? Dicendum est fieri posse per procuratorem speciale mandatum habentem ad acceptanda beneficia, tametsi in particulari non determinetur beneficium, quod acceptandum est. Quia beneficium esto onerosum sit, tamen viile beneficiato, Suffici ergo hoc speciale mandatum, ut in collatione mandans censetur ea sentiente consentiente mandatario, Ioannes Andreas. Ambo in cap. accedens. de præbend.; & alii plures, quos referi, & sequitur Couardi. libro tertio varior. cap. 16. num. 4. Valquez episc. de benef. cap. 4. §. 4. dub. 1. Quod non solum habetrum in acceptatione beneficii simpliciter, sed etiam curatifici Couart, & Valq. *supra.* At hoc intelligendum est casu, quo mandatum illud speciale est, sub signo viuendi, nempe ad qualibet beneficium, quia signum illud significale omnia, vel qualibet, diffat datum, ut supponas pro beneficis tam simplicibus, quam complicibus, & qualificatis. leg. omnes populi ff. de iustitia, & iura. leg. testatorum. 58 ff. de legat. 3. & pluribus exornat Gonzalez ad regul. & cancell. gloss. 6. a. num. 2. Neque obstat, [en. cum in illis. de præbend. lib. 6. vbi appellacione beneficiorum non reuint curata in mandato de prouidendo, tametsi sub signo viuendi concessum sit. Quia hoc mandatum ambivolum est, & restringendum, leuis mandatum procuratoris ad acceptationem.

2 Quod si aliquis sine tuo mandato speciali beneficium tibi absenti collatum acceptet, tuum non est, quoque rata est habens acceptationem, quia illa acceptatio, viro fida à non habente potestatem, nullius est valoris. At posita ratificatione beneficium tuum est, quia illa ratificatione, est clara beneficij acceptatione.

DE
CASE
PALE
TO